

تحلیل مردم شناختی پدیده دست فروشی و سد معبر در کلانشهرها بمنظور ارتقاء مدیریت شهری

رضا شیرزادیان^۱، سیدامیرحسین حسینی^{۲*}

۱- کارشناس ارشد مردم شناسی گرایش علوم اجتماعی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز reza.sh58@yahoo.com
۲- دانشجوی کارشناسی ارشد عمران مهندسی مدیریت و ساخت علوم تحقیقات تهران - دانشگاه آزاد - باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان - تهران - ایران
civil_amirhosein@yahoo.com

چکیده

سد معبر از جمله مهمترین مشکلات انتظام فضای شهری در کلان شهرها به ویژه استان تهران بوده است. نحوه برخورد با این مسئله از سه جنبه عرفی، شرعی و قانونی و با توجه به این که بسیاری از سد معابر جنبه دستفروشی و اقتصادی دارند، از اهمیت خاصی برخوردار است. در حقیقت امروزه سد معبر یکی از مسایل مهم بسیاری از شهرهاست، به طوری که رفع سد معبر نیز یکی از وظایف اصلی و مشترک تمام شهرداریهاست اما آیا واقعا قانون در این باره اجرا می شود؟ آیا شهرداریها به وظایف خود در این حوزه آگاهی دارند و آن را به درستی انجام می دهند؟

واژه های کلیدی: سد معبر - دست فروشی - مردم شناختی دست فروشی - سد معبر با دستفروشی = مدیریت شهری - کلانشهرها

۱- مقدمه

با توجه به افزایش جمعیت شهر تهران و به دنبال آن افزایش نرخ بیکاری و نداشتن شغل ثابت علت بوجود آمدن دست فروشان و ایجاد سد معبر است. پایتخت بزرگی مثل تهران که در برخی از معابر آن اصول معماری و شهرسازی به طور دقیق و کامل رعایت نشده و بسیاری از پیاده روها از عرض کافی برخوردار نیستند، و نیز اندک راهی که به عنوان پیاده رو در نظر گرفته شده توسط مغازه داران و دستفروشان تصرف می شود. که باعث ایجاد سختی تردد عابرین از معبر و به طبع آن گذر از خیابان و فضای سبز می شود که پیرو آن خطرات جانی احتمالی در تصادفات و ایجاد ترافیک را کسب می نماید.

مفهوم لغوی و اصطلاحی سد معبر

معبر، به معنی محل عبور می باشد و اصطلاحاً به محلی اطلاق می گردد که از آن برای عبور و مرور استفاده می شود و در اثر تفکیک اراضی موضوع ماده ۱۰۱ قانون شهرداری ایجاد می گردد.

در اصطلاح، سد معبر به هر عملی اطلاق می شود که باعث انسداد معابر عمومی می گردد به طوری که عبور و مرور از آنها به طور دائم یا موقت غیرممکن یا دشوار گردد. طبق ماده ۱۰۱ قانون شهرداری ایران «معابر و شوارع عمومی که در اثر تفکیک اراضی احداث می شود متعلق به شهرداری است و شهرداری در قبال آن به هیچ عنوان وجهی به صاحب آن پرداخت نخواهد کرد در جایی دیگر در تبصره ۶ ماده ۹۶ قانون شهرداری ایران نیز «راضی کوچه های عمومی و میدانها و پیاده روها و خیابانها و به طور کلی معابر و مسیر رودخانه ها و نهرها و مجاری فاضلاب شهرها و باغهای عمومی و گورستانهای عمومی و درختهای معابر عمومی واقع در محدوده هر شهر که مورد استفاده عموم است ملک عمومی محسوب و در مالکیت شهرداری است».